

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: Yasmine Bouchrit
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Ons kenmerk: M2312-7609 - 24bo002767

Onderwerp: Ontwikkelingen opvang en
huisvesting Statushouders, asielzoekers en
Vluchtelingen Oekraïne

Datum: 23 januari 2024

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

In deze raadsbrief informeren we u over de laatste stand van zaken rondom de opgave voor Rotterdam voor de opvang van asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen en huisvesting van statushouders, en de wijze waarop de gemeente Rotterdam invulling geeft aan deze opgave.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Het college heeft toegezegd de raad blijvend te informeren over de ontwikkelingen op de opvangdossiers.

Toelichting:

Landelijk staat de opvangcapaciteit van vluchtelingen onder druk, de taakstelling om statushouders te huisvesten blijft een uitdagende opgave en de oorlog in Oekraïne gaat eind februari zijn derde jaar in. In deze brief wordt u meegenomen in de ontwikkelingen op deze gebieden binnen Rotterdam.

Asielopvang

Spreidingswet

Op 10 oktober is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (spreidingswet) door de Tweede Kamer aangenomen. Het doel van de spreidingswet is het geven van een (structurele) wettelijke taak aan gemeenten voor de opvang van asielzoekers. Op 31 oktober 2023 heeft de Eerste Kamer de wet niet controversieel verklaard en vervolgens is op 15 en 16 januari 2024 de wet daar behandeld.

Nu de wet, na stemming op 23 januari in de Eerste Kamer, officieel is aangenomen, is Rotterdam gestart met het breed bestuderen van wat de mogelijke gevolgen voor Rotterdam zijn. Nog niet alles is duidelijk, het besluit en de ministeriële regelingen moeten nog worden gepubliceerd, en we zullen ons de komende tijd op zowel lokaal als regionaal niveau op de wet en de uitvoering daarvan beraden. Op een later moment zullen wij de raad en de Rotterdammer hierover informeren.

AMVlocatie Rotterdam

Het college zal aan het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) toestemming verlenen voor de realisatie van een kleinschalige, tijdelijke asielopvang locatie voor Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV) aan de Walenburgerweg 33. Het pand heeft een maximale capaciteit van 35 personen. Er zullen vluchtelingen worden opgevangen in de leeftijd van 15 t/m 17 jaar. Hierover is uw raad geïnformeerd op 6 december j.l. (23bb008331). Bij het realiseren van deze locatie zijn de afspraken van het coalitieakkoord leidend. De realisatie van deze opvanglocatie is daarin passend. Het totale aantal asielopvang plekken in Rotterdam blijft 500.

De bewonersbijeenkomst van deze locatie heeft op 14 december jl. plaatsgevonden in het pand waar de AMV zullen worden opgevangen. Op de bijeenkomst zijn ongeveer 70 bewoners afgekomen. Tijdens de bewonersbijeenkomst waren medewerkers van COA, Zorg & Perspectief (de zorgpartij die de 24-uursbegeleiding van deze groep op zich neemt) en gemeente Rotterdam aanwezig. De reacties van de bewoners waren vooral positief en betrokken. Bewoners zijn over het algemeen tevreden dat het pand weer in gebruik wordt genomen en hebben sympathie voor deze doelgroep. Veel bewoners hebben hun contactgegevens achtergelaten omdat ze ideeën hebben en graag iets voor deze AMV willen betekenen, denk aan muziekles, samen koken, betrekken bij de volkstuinen en Nederlandse les. De volgende aandachtspunten zijn opgehaald op deze avond:

- Het organiseren van voldoende activiteiten naast school zodat ze zich niet gaan vervelen. Dit is een aandachtspunt dat al voorafgaand de bewonersbijeenkomst opgenomen is in de aanvullende werkafspraken.
- De afvalcontainer voor de deur van het pand. Afval wordt vaak naast de container gedumpt. De wijkmanager gaat hier actie op ondernemen.

De overeenkomst met COA voor deze opvanglocatie wordt in het tweede deel van januari getekend. De verwachting is dat eind januari de eerste AMV op de locatie zullen gaan wonen.

Opvang Vluchtelingen Oekraïne

Het voortduren van de oorlog in Oekraïne, maakt dat Oekraïense vluchtelingen naar Nederland (blijven) komen. De verwachting van het Rijk is dat dit op korte termijn niet zal veranderen. De landelijke bezettingsgraad van de opvangcapaciteit blijft hoog.

In het eerste kwartaal van 2024 verwachten we in Rotterdam zes nieuwe opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen te openen, waarvan twee locaties met een capaciteit van boven de 100 opvangplekken. De desbetreffende buurtbewoners zijn hier inmiddels over geïnformeerd. De brieven aan de omwonenden zijn te raadplegen op:

www.rotterdam.nl/brieven-opvang. Met de opvanglocaties die nu in de planning staan, loopt Rotterdam op schema om beging maart de op 1 februari 2024 verhoogde inspanningsverplichting van 2.153 gemeentelijke opvangplekken te behalen.

Donderdag 14 december bracht de VN-rapporteur adequate housing, Balakrishnan Rajagopal, een werkbezoek aan Rotterdam. Het werkbezoek was er onder andere op gericht om te kijken hoe we in Rotterdam Oekraïense vluchtelingen opvangen in de gemeentelijke opvanglocaties. Na het bezoek (in dit geval de opvanglocatie Gorgiashof) complimenteerde de VN-rapporteur ons over hoe gemeente Rotterdam deze crisis samen met onze partners aanpakt. Het tussenrapport van de VN-rapporteur is te vinden op: <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/issues/housing/statements/20231221-eom-statement-netherlands-sr-housing.pdf>.

Op 17 januari jl. heeft de Raad van State uitspraak gedaan over de vraag of staatssecretaris Van der Burg de tijdelijke bescherming mocht beëindigen van zogeheten 'derdelanders' die uit Oekraïne naar Nederland zijn gevlucht. De Raad van State heeft geoordeeld dat de staatssecretaris de tijdelijke bescherming van derdelanders niet mocht beëindigen per 4 september 2023 omdat voor de duur van de tijdelijke bescherming aangesloten moet worden bij de richtlijn. Daaruit volgt dat de richtlijn voor derdelanders eindigt op 4 maart 2024. Vanaf dat moment hebben derdelander geen recht meer op verblijf in Nederland op grond van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming. De verlenging van de richtlijn tijdelijke bescherming tot 4 maart 2025 is dus niet van toepassing op derdelanders.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft aangegeven tijd nodig te hebben om de uitspraak te duiden en het landelijk beleid te bepalen. Op het moment dat duidelijk is wat de gevolgen voor de opvang van derdelanders in Rotterdam is, zullen wij de raad daarover informeren.

Toekomst

Momenteel hebben Oekraïense vluchtelingen recht op verblijf in Europa onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming. Deze richtlijn loopt op 4 maart 2025 af. Het is niet mogelijk voor de EU om de richtlijn te verlengen voor de periode na maart 2025. Momenteel verkennen de EU en het Rijk welke mogelijkheden er wel zijn. Ondanks de onzekerheid over de status van Oekraïense vluchtelingen na maart 2025, werkt Rotterdam met partners hard aan de zelfstandigheid en participatie van de Oekraïense vluchtelingen in Rotterdam. Dit doen we door onder meer met Nederlandse taaltrajecten en het faciliteren van toeleiding naar werk door het organiseren van banenmarkten voor werkgevers en werkzoekende Oekraïners.

Hoewel er nog geen definitieve datum bekend is, wordt verwacht dat in Q1 2024 de Tijdelijke Wet Opvang Ontheemden Oekraïne ingaat. Daarmee gaat de wettelijke verantwoordelijkheid voor de opvang van burgemeesters over naar colleges van burgemeesters en wethouders. De wet ligt momenteel voor in de Tweede Kamer. Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft de kamer gevraagd de wet met voorrang te behandelen.

Doorstroomlocatie

Huidige situatie

In het voorjaar zijn de afspraken gemaakt tussen het Rijk, het COA en de gemeente Rotterdam over de doorstroomlocatie Silja Europa vastgelegd (23bb004364). Deze afspraken zijn gedeeld met uw raad als bijlage bij de raadsinformatiebrief over de doorstroomlocatie (23bb004363). Zoals destijds aangegeven moesten de afspraken op enkele punten nog nader worden uitgewerkt ten behoeve van de uitvoering. Medio december is deze uitwerking afgerond. Onderdeel van deze uitgewerkte afspraken zijn afspraken over de in- en uitstroom van statushouders op de doorstroomlocatie. Zo is het vanwege de doorstroomlocatie mogelijk geworden om de huisvestingstaakstelling van 2023 te halen. Statushouders die nu op de MS Silja

verblijven, tellen namelijk mee voor de taakstelling. Deze mensen worden op termijn gehuisvest in eigen woonruimte in Rotterdam.

Een lokale werkgroep in de wijk Mathenesse, bestaande uit bewoners en ondernemers, zet zich actief in om naast de doorstroomlocatie een tijdelijk 'dorpsplein' op te zetten van december 2023 tot juni 2024. Ondersteund vanuit een extra budget voor het organiseren van verbindende activiteiten rondom de doorstroomlocatie, heeft het dorpsplein als doel bewoners uit omliggende wijken, de doorstroomlocatie en toekomstige nieuwbouwbewoners samen te brengen in gezamenlijke activiteiten¹. Hiermee wordt tevens voldaan aan de behoefte aan meer buitenspeelruimte voor kinderen op de doorstroomlocatie. Het dorpsplein werd op 9 en 10 december feestelijk geopend met een gevarieerd programma. Op zaterdag 13 januari is de schaatsbaan geopend die gratis te bezoeken is voor buurtbewoners en de bewoners van het schip.

Taakstelling statushouders 2023 en 2024

Elke gemeente heeft een wettelijke taak om statushouders te huisvesten en inburgering aan te bieden. Zoals we ook in het coalitieakkoord hebben gesteld, nemen we onze verantwoordelijkheid voor statushouders die door het Rijk worden toegewezen aan Rotterdam. Rotterdam kent echter al vele uitdagingen. We hebben daarom een lobbybrief gestuurd richting het Rijk om als Rotterdam een eerlijke bijdrage te leveren voor de taakstellingen voor de huisvesting van statushouders: niet langer naar inwoneraantal, maar naar draagkracht, zodat Rotterdam meer wordt ontzien dan nu het geval is. Deze brief is gedeeld met uw raad op 6 december j.l. (23bb007701).

Rijk heeft Rotterdam voor 2023 een taakstelling voor de huisvesting van 1337 statushouders gegeven. Rotterdam heeft deze taakstelling behaald en daarnaast 55 personen extra mee kunnen tellen. Dit was zeker geen eenvoudige opgave. Naast huisvesting via de woningcorporaties (ongeveer 1000 statushouders) is een deel van de statushouders gehuisvest via andere woonoplossingen zoals particuliere woningverhuur, transformatie van voormalige (bedrijfs)panden, flexwoningen of op de doorstroomlocatie. Voor de personen gehuisvest op de doorstroomlocatie die onder de taakstelling 2023 vallen, geldt dat binnen 6 maanden uitstroom naar meer permanente huisvesting moet volgen (dit betreft 270 personen).

Ook voor 2024 geldt dat we een flinke inspanning zullen moeten leveren om samen met onze partners in de stad voldoende huisvesting te verzorgen om de taakstelling te halen. Voor het eerste halfjaar 2024 bedraagt de taakstelling 693 personen. Samen met onze partners zetten we ons wederom in om de taakstelling te halen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

De opvang van asielzoekers, Oekraïense en gekoppelde statushouders is kostendekkend en wordt geheel gefinancierd door rijksmiddelen.

¹ Meer informatie over de feestelijke opening is te vinden op: <https://volkstheater.nl/dorpsplein-marconistraat/>

De opvang van de genoemde groepen zijn allen gebaseerd op verschillende regelgeving (Vreemdelingenwet, Wet Inburgering, Europese regelgeving) en kennen derhalve allen verschillende vereisten, voorwaarden en financiële en bestuurlijke structuren.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

J.H. Meijer, l.s.

De burgemeester,

A. Aboutaleb